

İZAHA DAVET UYGULAMASI BROŞÜRÜ

ÜCRETSİZDİR

Ayrıntılı Bilgi İçin

www.gib.gov.tr

Bu Broşür, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır. Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Ağustos/2022
Yayın No:434

İÇİNDEKİLER

1. İzaha Davet Uygulaması Nedir?.....4
2. İzaha Davet Uygulamasının Mükelleflere Sağlayacağı Faydalar Nelerdir?.....4
3. Mükellefler İzaha Davet Uygulamasına Başvuru Yapabilirler mi?.....5
4. İzaha Davet Uygulamasında Yapılan Ön Tespit Nedir?.....5
5. Ön Tespitin Şartları Nelerdir?.....5
6. Ön Tespit Konusu Hakkında İhbar Olması Durumunda Yapılacak İşlem Nedir?.....6
7. Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Yetkileri Nelerdir?.....6
8. İzaha Davetin Kapsamı Nedir?.....6
9. İzaha Davet Edilen Mükellefler Ne Yapmalıdır?.....7
10. Yapılan İzahın Değerlendirilmesi Sonucunda Yapılacak İşlemler Nelerdir?.....8
11. İzaha Davet Kapsamında Verilecek Beyannamelerde Yapılacak İşlemler Nelerdir?.....9
12. Kaçakçılık Fiilleriyle Verginin Ziyaa Uğratılmış Olabileceği Hallerde Haklarında Ön Tespit Yapılan Mükellefler İzaha Davet Edilebilir mi?.....7
13. İndirimli Kesilen Ceza İçin Mükellefler Cezada İndirim veya Uzlaşma Talep Edebilirler mi?.....11
14. İndirimli Ceza Koşullarını Taşımayan Mükelleflerin Beyanname Vermeleri Durumunda Uygulanacak Ceza Nedir?.....11
15. Verilen Beyannameler Üzerine Tahakkuk Eden Vergi Süresinde Ödenmezse Ne Olur?.....11

Vergiye gönüllü uyumun artırılması, vergiye uyum maliyetinin azaltılması ve kayıt dışı ekonomi ile etkin bir şekilde mücadele edilmesi amaçlarıyla, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 370 inci maddesinde “İzaha davet” uygulaması düzenlenmiştir.

Bu Broşür, izaha davet uygulaması hakkında yayımlanan 519 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde hazırlanmıştır.

1. İzaha Davet Uygulaması Nedir?

İzaha davet uygulaması; bilgi, belge, bulgu ve verilerden hareketle yapılan analizler neticesinde tespit edilen konular kapsamında, vergi ziyanına neden olma ihtimalleri bulunan mükellefler hakkında yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitlerle ilgili olarak aynı merciler tarafından mükelleflerden açıklama talep edilmesidir.

İzaha davet uygulaması ile belirlenen konular kapsamında İdare tarafından yapılan tespitlere ilişkin olarak öncelikle mükelleflerden açıklama talep edilerek, mükelleflerin olayların gerçek mahiyetinin tespitinde katkıda bulunması, vergiye gönüllü uyumun artırılması ve İdare ile mükellefler arasındaki uyuşmazlıkların azaltılması sağlanacaktır.

2. İzaha Davet Uygulamasının Mükelleflere Sağlayacağı Faydalar Nelerdir?

Bu uygulama ön tespit konusuyla ilgili olarak;

- Yapılan değerlendirmeler sonucunda vergi ziyanına sebebiyet vermediği anlaşılan mükelleflerin konuyla ilgili vergi incelemesine veya takdire sevk edilmesini önlemekte,
- Vergi ziyanına sebebiyet verildiği durumlarda ise belirli şartlar dahilinde indirimli ceza uygulanmak suretiyle mükellefleri daha ağır müeyyidelerden korumaktadır.

İzaha davet uygulaması; idarenin bilgisi dahilinde olması nedeniyle pişmanlık yolunun kapandığı durumlar için getirilen mükellef lehine bir düzenlemedir.

3. Mükellefler İzaha Davet Uygulamasına Başvuru Yapabilirler mi?

İzaha davet uygulaması, mükelleflerin talebi ile değil idarenin ön tespitleri ile başlatılan idari bir yoldur.

Ön tespit ve izaha daveti, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesinde kurulan Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonları yapar.

4. İzaha Davet Uygulamasında Yapılan Ön Tespit Nedir?

Ön tespit, vergi kanunlarının verdiği yetki kapsamında vergi incelemesi yapmaya ve/veya mükelleflerle ilgili bilgi toplamaya yetkili olan kişiler tarafından doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen bilgi, bulgu veya verilerin Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonuna iletilmesi sonucunda, yetkili komisyon tarafından verginin ziyaa uğramış olabileceği yönünde yapılan tespiti ifade eder.

5. Ön Tespitin Şartları Nelerdir?

Tespit tarihine kadar ön tespit konusu ile ilgili olarak;

- İhbarda bulunulmamış,
- Vergi incelemesine başlanılmamış,
- Takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmamış,

olması gerekir.

6. Ön Tespit Konusu Hakkında İhbar Olması Durumunda Yapılacak İşlem Nedir?

Haklarında ön tespit konusuyla ilgili ihbar bulunan mükelleflere izaha davet yazısı ya da sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge (SMİYB) kullanılmasına ilişkin ön tespit yazısı (SMİYB ön tespit yazısı) tebliğ edilmeyecek, ön tespit konusu ile ilgisi bulunmayan ihbarlar ise izaha davete veya SMİYB ön tespit yazısının tebliğ edilmesine engel teşkil etmeyecektir.

7. Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Yetkileri Nelerdir?

Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonunun görev ve yetkileri;

- İzaha davet kapsamında belirlenen konulara ilişkin olarak kendilerine iletilen bilgi, bulgu veya verilerden hareketle verginin ziyaa uğramış olabileceğine ilişkin ön tespiti yapmak,
- İzaha davet veya SMİYB ön tespit yazısının, tebliğ edilmek üzere, haklarında ön tespit yapılanlara gönderilmesini sağlamak,
- Yapılacak izahları değerlendirerek, değerlendirme sonucunu içeren yazının, tebliğ edilmek üzere, ilgili mükelleflere gönderilmesini sağlamaktır.

8. İzaha Davetin Kapsamı Nedir?

519 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre; Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı ilgili birimlerce, verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesi nedeniyle, ziyaa uğradığına dair emareler bulunduğu yönünde yapılan çalışmalar neticesinde belirlenen konulara ilişkin olarak haklarında ön tespit yapılanlar izaha davet edilirler.

9. İzaha Davet Edilen Mükellefler Ne Yapmalıdır?

Kendilerine izaha davet yazısı gönderilen mükellefler, yazının tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı olarak veya ilgili komisyona sözlü olarak açıklamalarını yapabilirler.

Mükellefler yapacakları izahı, Başkanlığımızın resmi internet sitesi <https://ivd.gib.gov.tr> üzerinden giriş yaparak “İşlem Başlat” menüsünde bulunan “Vergi İşlemleri” başlığının altındaki “İzaha Davet İşlemleri” alanından elektronik olarak da yapabilirler.

Süresinde yapılan izah, Ön Tespit ve İzah Değerlendirme Komisyonu tarafından en geç 45 gün içerisinde değerlendirilerek sonuca bağlanır.

İzaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefler, yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten başlayarak 30 uncu günün sonuna kadar izahta bulunabilirler ya da izah yerine geçecek beyanname verebilirler.

Komisyon tarafından izah değerlendirme sonuç yazısının tebliğ edildiği tarihten itibaren 30 uncu günün sonuna kadar izahı kabul edilmeyen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 370 inci maddesinde belirtilen indirimli ceza uygulamasından yararlanabilmeleri için ön tespit konusuyla ilgili olarak izaha davet kapsamında beyanname vererek ödeme yapmaları gerekir.

Kendilerine SMİYB Kullanımı ön tespit yazısı gönderilen mükelleflerin, yazının tebliğ tarihinden itibaren 30 uncu günün sonuna kadar beyanname ve/veya bildirimlerini düzeltmeleri gerekmektedir.

10. Yapılan İzahın Değerlendirilmesi Sonucunda Yapılacak İşlemler Nelerdir?

Mükellefler tarafından vergi ziyasına sebebiyet verilmediğine dair yapılan izahın;

- Komisyonca kabul edilmesi yani vergi ziyası olmadığının değerlendirilmesi durumunda, bu durum mükellefe bildirilir.
- Komisyonca yeterli bulunmaması halinde alınan karar mükellefe bildirilerek ön tespit tutanağındaki tutarın beyan edilerek ödenmesi gerektiği belirtilir. Bu bildirim üzerine mükellefin, kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde hiç verilmemiş olan beyannamesini vermesi veya eksik ya da hatalı beyanını düzeltmesi gerekmektedir.

İzahı kabul edilmeyen mükellefler tarafından ön tespitte belirtilen hususlara ilişkin olarak izaha davet kapsamında beyanname verilmesi ve beyan üzerine tahakkuk edecek vergilerin de ödemenin geciktiği her ay ve kesri için, 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranındaki izah zammıyla aynı sürede ödenmesi şartıyla vergi ziyası cezası, ziyaa uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilecektir.

Yapılan izahın; ziyaa uğramış olabilecek vergi tutarını doğrular nitelikte olması veya yeterli bulunmaması ve mükellef tarafından da ön tespit konusuyla ilgili olarak beyanname verilmemiş olması halinde vergi incelemesine veya takdir komisyonuna sevk işlemleri yapılır.

İzaha davet uygulamasında 30 günlük izahta bulunma ve beyanname verme ve ödeme süreleri çok önemli olup, kendilerine izaha davet yazısı tebliğ edilen mükelleflerin indirimli ceza uygulamasından yararlanabilmeleri için bu süreleri geçirmeden izahta bulunma, beyanname verme ve ödeme yapmaları gerekmektedir.

Komisyonda ön tespit konusuyla ilgili olarak vergi ziyasına neden olmadığı değerlendirilen mükellefler hakkında konu ile ilgili olarak vergi incelemesine veya takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmaz.

11. İzaha Davet Kapsamında Verilecek Beyannamelerde Yapılacak İşlemler Nelerdir?

İzaha davet edilen mükellefler ön tespit konusunda belirtilen konunun etkilediği tüm vergilere ilişkin olarak asgari ön tespit tutanağında belirtilen matrah veya vergi farkını kapsayacak şekilde beyanname vereceklerdir.

Ön tespit tutanağında referans numarası yer alır. Bu numara; izaha davet yazısı, yapılan izah, izah değerlendirme sonuç yazısı ve izaha konu beyannameler arasındaki eşgüdümü sağlar. Bu nedenle izaha davet yazısına konu olan vergiye ilişkin verilecek beyannamelerde referans numarasına yer verilmesi gerekmektedir. Ön tespit tutanağında yer alan referans numarasının, izaha davet kapsamında, elektronik ortamda verilen beyannamenin ilgili alanına, kâğıt ortamında verilen beyannamenin ise sağ üst köşesine ayrıca yazılması gerekmektedir.

12. Kaçakçılık Fiilleriyle Verginin Ziyaa Uğratılmış Olabileceği Hallerde Haklarında Ön Tespit Yapılan Mükellefler İzaha Davet Edilebilir mi?

Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinde yer alan kaçakçılık fiilleriyle verginin ziyaa uğratılmış olabileceği hallerde haklarında ön tespit yapılanlar izaha davet edilmezler. Ancak sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair yapılan ön tespitlerde, kullanılan sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge tutarı, bir takvim yılında 100 bin Türk lirasını (2022 yılı için 148.000 Türk lirası) geçmeyen veya bu tutarı geçse dahi ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'ini aşmayan mükelleflere SMİYB ön tespit yazısı tebliğ edilir.

Mükelleflerce, haklarında yapılan tespite ilişkin yazının tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde; hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi, eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi ve ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için, 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranında bir zamlarla aynı sürede ödenmesi şartıyla vergi ziyası cezası, ziyası uğratılan vergi üzerinden %20 oranında kesilir. Bu durum vergi incelemesi yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline engel teşkil etmez.

Söz konusu tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinin işlenmiş olabileceğine dair belge tutarının tespiti ile mal ve hizmet alış tutarının hesaplanmasında vergiler hariç tutarlar dikkate alınır.

Mükelleflere SMİYB ön tespit yazısının tebliğ edilip edilmeyeceğinin belirlenmesinde sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı olarak kullanılmış olabilecek belgeler, her bir ön tespit itibarıyla, daha önce o yıl için yapılan ön tespitlerdeki tutarlar da dikkate alınarak, bir takvim yılında 100 bin Türk lirasının (2022 yılı için 148.000 Türk lirası) veya bu tutarı geçse dahi ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının %5'inin aşılıp aşılmadığı bakımından değerlendirilir.

Mükelleflerin farklı yıllara ilişkin sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanılmış olabileceğine dair bulguların mevcut olması durumunda ise söz konusu 100 bin Türk lirası (2022 yılı için 148.000 Türk lirası) sınırının veya %5'lik oranın aşılmamış olması şartları her bir yıl itibarıyla ayrı ayrı değerlendirilir.

13. İndirimli Kesilen Ceza İçin Mükellefler Cezada İndirim veya Uzlaşma Talep Edebilirler mi?

213 sayılı Kanununun 370 inci maddesinin (a) fıkrası kapsamında %20 oranında vergi ziyası cezası kesilmesi halinde, bu ceza için, mükellefler 213 sayılı Kanununun 376 ncı maddesi kapsamında cezada indirim talep edebilirler veya tarhiyat sonrası uzlaşma başvurusunda bulunabilirler.

Söz konusu Kanununun 370 inci maddesinin (b) fıkrası kapsamında sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge kullanma fiilinden dolayı ön tespitte ilişkin yazı tebliğ edilen mükellefler ise, kesilen cezaya ilişkin tarhiyat sonrası uzlaşma başvurusunda bulunamaz ancak 213 sayılı Kanununun 376 ncı maddesi kapsamında cezada indirim talep edebilir.

14. İndirimli Ceza Koşullarını Taşımayan Mükelleflerin Beyanname Vermeleri Durumunda Uygulanacak Ceza Nedir?

213 sayılı Kanununun 370 inci maddesi kapsamında indirimli ceza uygulanması için gereken şartlardan herhangi birini taşımadığı anlaşılan mükelleflerin, vergi incelemesine başlanılmadan veya takdir komisyonuna sevk edilmeden beyannamelerini vermeleri durumunda, ziyaa uğratılan vergi üzerinden Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesi gereği %50 oranında vergi ziyası cezası kesilir.

15. Verilen Beyannameler Üzerine Tahakkuk Eden Vergi Süresinde Ödenmezse Ne Olur?

213 sayılı Kanununun 370 inci maddesi kapsamında verilen beyanname üzerine tahakkuk eden vergiler ile izah zammının mükelleflerce 30 günlük süre içerisinde ödenmemesi durumunda, %20 oranında kesilmiş olan indirimli ceza, %50 oranı esas alınarak ikmal edilir ve izah zammı gecikme faizine dönüştürülür.

Mükellefler, yapacakları izahı desteklemek amacıyla, başta defter ve belgeler olmak üzere Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesi kapsamında her türlü delili sunabilirler.

VERGİ İLETİŞİM MERKEZİ

189

**VERGİ MEVZUATI
BİLGİLENDİRME**

**İHBAR BİLDİRİMİ
VE SONUÇ
SORGULAMA**

**E-BEYANNAME
İŞLEMLERİ**

**VERGİ
DAİRELERİ
İŞLEM TALEBİ**

ÖNERİLER

BORÇ SORGULAMA

www.gib.gov.tr

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

[/gibsosyalmedya](https://www.facebook.com/gibsosyalmedya) [/gibsosyalmedya](https://www.instagram.com/gibsosyalmedya) [/gibsosyalmedya](https://www.youtube.com/gibsosyalmedya)
[company/gibsosyalmedya](https://www.linkedin.com/company/gibsosyalmedya) www.gib.gov.tr

**GELİR İDARESİ
BAŞKANLIĞI**